



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Clypeus Theologiæ Thomisticæ**

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus  
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

**Gonet, Jean-Baptiste**

**Coloniæ Agrippinæ, 1671**

§. III. Præcipuæ objectiones solvuntur,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

modificans cognitionem divinam, est intelligibilis in vi essentia divina: Ergo pro omni priori, quo intelligitur Dei cognitio fecunda, paternitas in divina essentia intelligibilis est; & consequenter, non cognita paternitas, non poterit pro illo priori Dei essentia comprehendi.

## §. III.

*Præcipua Objectiones solvuntur.*

9. **O**bjiciunt in primis Scotistæ: Cognitio non pendet per se ab objecto secundario, sed tantum à primario & specificativo: Atqui sola divina essentia est objectum primarium & specificativum divinæ intelligentiæ, ex qua Verbum procedit; relationes verò & personæ, ad objectum tantum secundarium pertinent, ut in Tractatu de Attributis docuimus: Ergo Verbum per se non procedit ex cognitione paternitatis & aliarum relationum, sed solum ex cognitione essentia.
10. **C**onfirmatur & magis illustratur hæc ratio. Objectum primarium prius cognoscitur quam secundarium; unde divina cognitio prius terminatur ad essentiam, quam ad paternitatem: Sed in illo priori sufficiens est ad producendum Verbum: Ergo ex illa, prout præcisè ad essentiam terminata, Verbum procedit.
11. **R**espondeo primò, retorquendo argumentum in Adversarios: nam plures ex Scoti Discipulis docent Verbum per se procedere, non solum ex cognitione essentia, verum etiam attributorum: Sed attributa, sicut & relationes, pertinent ad objectum tantum secundarium divinæ intelligentiæ: Ergo ex eo quòd relationes ad objectum tantum secundarium divinæ intelligentiæ pertineant, non rectè infertur Verbum divinum ex cognitione paternitatis & aliarum relationum non procedere.
12. **R**espondeo secundò distinguendo Majorem: Cognitio non pendet per se ab objecto secundario: quando sine illo objectum primarium potest intuitivè & comprehensivè cognosci, concedo Majorem: si sine illo non possit haberi cognitio intuitiva & comprehensiva objecti primarii: nego Majorem; & sub eadem distinctione Minoris, nego consequentiam. Nam licet paternitas & alia relationes ad objectum tantum secundarium divinæ intelligentiæ pertineant: quia tamen cognitio essentia, quæ est primarium ejus objectum, non potest esse intuitiva; nec comprehensiva, nisi ad relationes terminetur, ut ostendimus §. sequenti, Verbum divinum non solum ex essentia attributorum, sed etiam paternitatis & aliarum relationum cognitione procedit.
13. **A**d confirmationem distinguo etiam Majorem: Objectum primarium prius cognoscitur quam secundarium, prioritate à quo, concedo Majorem: prioritate in quo, subdistinguo Majorem: si secundarium in primario includatur essentialiter, nego Majorem. Si non includatur, concedo Majorem. Unde quavis relationes ad objectum secundarium divinæ intelligentiæ pertineant: quia tamen essentialiter includuntur in essentia, ut ostendimus disp. 3. vel saltè, ut omnes fatentur, cum illa essentialiter connectuntur, essentia non cognoscitur prius quam relationes, prioritate in quo, sed solum à quo, quia est ratio sub qua relationes terminant cognitionem divinam.
14. **A**rguunt secundò Scoti Discipuli: Verbum solum per se procedit ex cognitione illius quod per se representat: Sed representat tantum es-

sentiam & non paternitatem: Ergo ex cognitione solius essentia per se procedit. Major est ratio Patrem, ut imago illius: Sed non est imago Patris ratione paternitatis, sed ratione essentia, cum solum assimilatur Patri in essentia, non verò in paternitate: Ergo per se representat tantum Patris essentiam, non autem paternitatem.

**R**espondeo concessâ Majori, negando Minorem. Ad cujus probationem, concedo etiam Majorem, & distinguo Minorem: Verbum est imago Patris ratione essentia, in adæquatione, concedo: adæquatione, nego. Ut enim docet D. Thomas *quest. sequenti art. 1.* duo sunt derivatione imaginis, similitudo scilicet, & origo seu expressio: unde imago non solum representat debet id in quo est similitudo, sed etiam id à quo tanquam à principio procedit; & consequenter Verbum, prout imago, non solum representat per se Patris naturam, sed etiam adæquationem principium à quo procedit; ac proinde ipsam relationem paternitatis, quæ per se requiritur in principio quo, per modum concepti (ut disp. 2. docuimus) & in recto principio quod, Nec ex eo quòd solum in natura Verbum sit similitudo, rectè colligitur esse imaginem Patris solum ratione naturæ, quia ad rationem imaginis non solum exigitur similitudo, sed etiam distinctio.

**N**eque etiam obstat, si dicas, solam similitudinem esse rationem, quare imago representat exemplar: unde cum verbum solum in natura Patri assimilatur, solum representabit per se Patris naturam.

**R**espondetur enim, negando Antecedentem etiam deductio seu processio imaginis ab exemplari, est ratio cur imago illud representat: principium enim in eo cuius est principium cognoscitur, & Pater se in Filio ut principium Filii cognoscit, ut docet D. Tho. in 1. disp. 27. q. 2. a. 2. ad 4.

## §. IV.

*Sententia Puteani refellitur.*

**D**ico secundò: Verbum per se in quarto modo ex cognitione sui procedere.

**P**robatur primò: Verbum per se procedit ex cognitione Paternitatis, ut §. præcedenti ostendimus: Sed paternitas non potest cognosci, nisi etiam cognoscatur filiatio, eò quòd relativa sint simul natura & cognitio: Ergo Verbum non solum ex cognitione paternitatis, sed etiam ex notitia sui procedit.

**D**ices, Verbum procedere ex cognitione paternitatis, ut est forma hypostatica, non autem ut exercet munus relationis, sub quo solum est simul natura & cognitio cum filiatione.

**S**ed contra primò: Ex hac responsione sequitur Verbum non procedere ex cognitione Patris, ut Pater est; cuius oppositum docet Puteanus loco citato. Sequitur probatur: Pater per paternitatem, sub expresso conceptu relationis, in ratione Patris constituitur: Ergo non cognoscitur paternitate, sub conceptu relationis, non cognoscitur Pater formaliter in quantum Pater, & consequenter Filius ex cognitione Patris, ut Pater est, non procedit.

**P**ræterea, cum paternitas, ut forma hypostatica & ut relatio, sit vel unus & idem conceptus virtualiter multiplex, vel duo in adæquatione inter se connexi, ut constabit ex dicendis infra, quando agemus de constitutivo divinarum personarum